

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

по

час на класа

за 3. клас

Към помагалото „В страната на правилата”

«ДОМИНО» ЕООД

2025

Съдържанието на тази книга, тестовите карти от помагалото и допълнителни материали, свързани с безопасността на движението по пътищата, можете да намерите в електронен формат на адрес <https://ebook.domino.bg/docu>.

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
по час на класа
3. клас

2025 © Неша Н. Горчева, автор
2025 © Домино ЕООД, издател

Съдържание

№1. ЗДРАВЕЙТЕ, ПРИЯТЕЛИ ОТ ТРЕТИ КЛАС	4
№2. ДЕНЯТ НА НЕЗАВИСИМОСТТА	5
№3. УЧИЛИЩЕН ПРАВИЛНИК	6
№4. ПЪТ. ЕЛЕМЕНТИ НА ПЪТЯ	7
№5. ПРАЗНИЦИТЕ В МОЯ КЛАС	8
№6. ЗА ДА БЪДА ЗДРАВ И ЗНАЕЩ	9
№7. ВЕЛОСИПЕД – И АЗ НА КОЛЕЛА	10
№8. ПЪТЕН СВЕТОФАР ЗА ВЕЛОСИПЕДИСТИ	11
№9. БЕЗОПАСНИ МЕСТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВЕЛОСИПЕД	12
№10. ЗАЩИТА ОТ ИНФЕКЦИИ.....	14
№11. ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ	15
№12. ОПАСНО ЗАЛЕДЯВАНЕ	17
№13. СУРВА ВЕСЕЛА ГОДИНА	18
№14. КАКВО РАЗКАЗВА ВЪНШНИЯТ НИ ВИД	19
№15. СПОРТЪТ Е ЗДРАВЕ.....	20
№16. ЗА ДЕЦАТА – БЕЗОПАСНОСТ В ОБЩЕСТВОТО.....	21
№17. МОЯТ РОБОТ СПАЗВА СИГНАЛИТЕ НА СВЕТОФАРА	22
№18. СТИХИЙНИ БЕДСТВИЯ.....	23
№19. РАЗЛИЧНИ, НО ЗАЕДНО	24
№20. АПОСТОЛЪТ НА СВОБОДАТА	25
№21. СИН СЪМ НА ЮНАШКО ПЛЕМЕ	27
№22. ЕЗИКЪТ НА ЕТИКЕТИТЕ.....	28
№23. НЕ НА ИЗЛИШНИТЕ ОПАКОВКИ!	29
№24. АГРЕСИЯ И ВЪЗДЪРЖАНИЕ	30
№25. ЗНАМ КЪДЕ СА ПЪТНИТЕ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА	31
№26. ГОЛЯМА СКОРОСТ – МАЛКА ДИСТАНЦИЯ	32
№27. ДЕЦАТА И ИНТЕРНЕТ.....	33
№28. НАЙ-БЕЗОПАСНИТЕ МЕСТА ЗА ПРЕСИЧАНЕ.....	34
№29. ГЕРГЬОВДЕН – ДЕН НА ХРАБРОСТТА И БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ.....	35
№30. ВЕЧЕ МОГА САМ	36
№31. КАКВО ОЩЕ ЗНАМ.....	37
№32. ДА СВЕДЕМ ГЛАВИ. ДЕН НА БОТЕВ И НА ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА И НЕЗАВИСИМОСТТА НА БЪЛГАРИЯ	38
Отговори на тестовите карти за 3. клас	40

№1. ЗДРАВЕЙТЕ, ПРИЯТЕЛИ ОТ ТРЕТИ КЛАС

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Осмисляне на необходимостта от правила и формиране на самосъзнание за спазването им, преговор на изучени правила.

Задачи:

- Припомняне на героите на помагалото.
- Припомняне на правилата за чакане на спирка, качване, пътуване и слизание от превозно средство от обществения транспорт.
- Актуализиране на знанията, свързани със здравословното хранене.

Умения: работа с изображения и текст, номериране, писане, рисуване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урокът може да започне с беседа, чрез която учителят да припомни на децата, че вече познават думата „правила” и са се убедили в необходимостта от тяхното спазване. Опорните думи за урока са включени във въвеждащите стихове – безопасни места, транспорт, права и задължения. Първите са свързани с правилата за безопасност на движението, а последните актуализират усвоените знания за правата и задълженията на учениците.

Децата си припомнят героите Дани и Нели, които периодично съпътстват работата им в помагалото, като две деца, съответно момче и момиче, прочетат и коментират думите на героите. На други деца от класа може да се даде думата да отвърнат на отправените от героите приветствия и да споделят своите очаквания за новата учебна година.

Следващите упражнения приканват децата да си припомнят какво са научили през изминалата учебна година. В първото от тях третокласниците посочват чрез номериране последователността на правилните действия при чакане на спирка, пътуване в превозно средство от обществения транспорт и слизание от него. Неправилните действия отбелязват със знак „X”. След като упражнението се изпълни самостоятелно от всички ученици, им се дава възможност да мотивират избора си.

Следващите две упражнения актуализират знанията на децата за здравословното хранене – избор на балансирано меню, препоръчителен брой хранения през деня, рискове вследствие на прекомерен прием на храна. По избор на учителя упражнението може да се възложи за самостоятелна работа или да се коментират отговорите преди записване. В последното упражнение чрез рисунка децата посочват любими храни, чийто редовен прием не е препоръчителен. Подходящо е за самостоятелна работа и завършване с коментар за вредните храни и причините, поради които ги определяме като такива. Последното упражнение се извършва в съответното приложение, след което по преценка на учителя могат да се поставят на табло или на друго избрано място – в несесера, в тефтерче, от вътрешната страна на вратата на шкафчето и др.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№2. ДЕНЯТ НА НЕЗАВИСИМОСТТА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Усвояване на знания, свързани с извоюването на българската независимост.

Задачи:

- Усвояване на знания, свързани с факти от историята на България и възпитаване на чувство на национална гордост.

- Запознаване с вида на манифеста и значимостта му като реликва.

Умения: работа с изображения и текст, писане, оцветяване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Куплетът в началото на темата насочва вниманието на децата към празнуването на Независимостта като официален празник. След прочит се прави тълкуване на текста с помощта на учителя поради непознаването от децата на включените исторически събития. Може още веднъж да се направи в края на часа, когато упражненията, включени в темата, са изпълнени, и този път учениците да опитат да се справят сами.

В първото упражнение на децата е представен текст с места за попълване на липсващи думи. Те са изнесени под текста. В него се съдържа информация, свързана с извоюването на независимостта на България. Липсващите думи се разпознават лесно, защото са различни – месец, титла, име на владетел, име на църква, град. По преценка на учителя се работи самостоятелно или групово под негово ръководство. При първия вариант е необходима устна проверка. Извършва се прочит по изречения и след всяко се дава време за попълване или корекция, ако има деца, които не са се справили самостоятелно. С това се цели запаметяване на подадената информация.

Във второто упражнение децата трябва да запишат имената на градовете, включени в текста, представящ написването на Манифеста за независимостта. Преди да се извърши прочит на текста, учителят разяснява значението на думата манифест – тържествено писмено обръщение на върховната власт към населението. След прочита децата назовават споменатите жп гари, уточняват разположението им на схемата с жп линията и ги нанасят чрез надписване.

В последното упражнение е дадено изображение на Манифеста на независимостта, придружено с текст. Изображението е контурно и е предвидено за оцветяване. Необходимите цветове са посочени в текста. Прочитът му цели запознаване с вида на Манифеста и начина му на съхранение, подсказващ значимостта му като историческа реликва. Оцветяването служи за визуализиране на образа и запаметяване. Придружава се с коментар, свързан с причините да се съхранява по този начин. Изпълнението на упражнението цели и надграждане на знанията, усвоени в предходните упражнения.

Ако за децата останат неясни моменти, в края на часа се прави разясняване от

учителя. В този урок не се изисква запаметяване на информацията поради възрастните характеристики на децата, а се приковава вниманието им върху достойнствата на представения исторически момент и се възпитава чувство на национална гордост.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№3. УЧИЛИЩЕН ПРАВИЛНИК

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Актуализиране на определените права и задължения на учениците според училищния правилник.

Задачи:

- Припомняне на правилата и задълженията на учениците, включени в училищния правилник.

- Обръщане на внимание върху поведението на учениците в училище.

Умения: работа с изображения и текст, писане, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урокът може да започне с насочване вниманието на учениците към спомените им за техните права и задължения, заложили в училищния правилник, след което да се направи съпоставка със стиховете в началото на темата. Може да се направи извод дали учениците добре познават правата и задълженията си, ако са изброили всички, съдържащи се в стиховете, или повече от тях или не ги познават добре, ако са изброили по-малко от посочените. Във втория случай се провежда коментар, свързан с пропуснатите права и задължения и нуждата от спазването им.

След коментара се изисква децата да запишат изброените права и задължения на съответните места в първо упражнение. Работи се под диктовка след одобрено предложение на ученик или самостоятелно. При втория вариант упражнението завършва с устна проверка и допълване на важни ненаписани от децата задължения и права.

Във второто упражнение се изисква чрез свързване с Дани и Нели да се разграничат верните от грешните твърдения. Те също са свързани с ученическите права и задължения и може при свързване да се направи препратка към предходното упражнение и да се коментира дали присъства във вече оформения списък, или не.

Свързването във второ упражнение може да се придружи и със съпоставка на дадените устни отговори и спазването им на практика. Това прехвърля вниманието върху действителното поведение на учениците и ги подготвя да си представят примерен реален случай, представен в трето упражнение. За всеки от тримата участници в пресъздадения конфликт се прави задълбочена мотивация на правилността на постъпките му, като след цялостния прочит се изчетат отделни фрази, свързани с

него, и се коментират. Упражнението може да се разнообрази, като се изберат деца, представляващи тримата герои, и те се изкажат в първо лице. Това дава възможност да се направи извод дали е толкова страшно да признаем грешките си и да се извиним.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№4. ПЪТ. ЕЛЕМЕНТИ НА ПЪТЯ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Припомняне на опасните места по пътя и запознаване с нови елементи от него.

Задачи:

- Запознаване с елементите на пътя.
- Припомняне на правила за безопасно чакане на спирка, пътуване в обществения транспорт, пресичане на светофар и пешеходна пътека, движение по тротоара.

Умения: работа с текст и изображения, писане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: След прочит на стиховете в началото на темата се обръща внимание на израза „опасности по пътя има много” и в беседа с учениците се припомнят опасните и съответно безопасните места по пътя и се изяснява защо непознаването им е причина за тревога.

В първо упражнение са представени с илюстрации четири ситуации – съответно на тротоар, на спирка, на кръстовище, в превозно средство от обществения транспорт. Във всяка от тях участват момче и момиче, като някои спазват правилата, а други – не. Имената им са изписани над илюстрациите. Следват изречения за допълване от страна на учениците, които започват със „Спазват правилата.....” и „Нарушават правилата.....”. Разяснява им се, че трябва да работят с всяка представена ситуация поотделно, като преценят дали момчето и момичето постъпват правилно, и да запишат името му към първото или към второто изречение. По преценка на учителя могат да работят колективно с първия пример, за да се ориентират и да продължат сами или да работят с придружаващ коментар.

В следващото упражнение децата трябва да посочат запаметени правила за спазване за същите ситуации, които са представени в предходното упражнение. Учителят преценява дали да извършат това самостоятелно, или да се избират най-добрите от правилните устни отговори и да се записват под диктовка. Тъй като мястото за писане не е много, може вместо изречения да използваме опорни думи и фрази, например в колонката „По тротоара” да се изпише „Не по бордюра, Не до бордюра, Не по платното”.

Предпоследното упражнение служи за представяне на елементите от пътя, ка-

то някои от тях са познати на децата, но други не са. Това дава възможност на учениците първо да посочат тези, които познават, след като ги изчетат, открият на общата картина горе и поставят съответния номер на мястото му. По този начин остават само непознатите и поради по-малкия им брой децата по-лесно биха могли да се досетят кои са те. Ако се затрудняват да разпознаят останалите елементи от пътя, учителят им ги представя. В определенията за частите от пътя има думи за попълване, те са дадени за избор под текста и се избират и вписват с придружаващ коментар. За улеснение са посочени по две букви от всяка дума, а броят на останалите е отбелязан с долни черти.

В последното упражнение трябва да се попълни маршрутната карта от съответното приложение.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№5. ПРАЗНИЦИТЕ В МОЯ КЛАС

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Създаване на положителна нагласа към ходенето на училище и отбелязването на празници в класа, способстващи за създаване на приятелска атмосфера и изграждане на колектив.

Задачи:

- Запознаване с имените дни като празници.
- Запознаване с различни имена и техните значение и произход.

Умения: работа с текст и изображения, писане изрязване, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урокът може да започне с прочит на стиховете и да се даде разяснение на децата, че след малко ще разберат какво означават думите в последните два стиха.

Първо упражнение припомня на децата, че много от тях и от членовете на семействата им празнуват своите имени дни. Дава им се възможност за кратък устен разказ, а на останалите се препоръчва да потърсят името си в църковен календар или да си изберат за имен ден друг християнски празник, свързан с името им.

При второто упражнение се прави свързване на представените имена с избрана към всяко от тях рисунка, например: Ангел – ангелче с крила, Росица – капка роса върху зелено листенце, Румен – с червени бузки, Маргарита – цвете маргаритка, Пламена – пламък, Валентин – валентинка във вид на сърце, Весела – усмихнато и весело момиче, Мартин – мартеница, Светослава (светлина и слава) – слънце и лавров венец, Владимир (владее мира) – бяло гълъбче, символ на мира. Работи се по предложения на учениците, като свързването се осъществява след приемането им от класа и учителя. Интересен вариант за домашна работа е всеки, който има представа какво означава неговото име, да го представи с рисунка. При нужда децата се

подпомагат с разяснения и идеи от учителя или семейството. За тези, които се затрудняват, има друг възможен вариант – да представят името си побуквено с рисунки, например: Соня – слънце, облак, ножица, яйце. Представянето на имената в следващия час е интересно и забавно. Може и да се разиграе вариант за разпознаване на изобразените имена (които не са написани, а само нарисувани или представени с рисунки по букви), подредени в импровизирана галерия.

В трето упражнение са представени имени дни чрез надпис и към тях е необходимо да се поставят съответстващите стикери от приложението. При необходимост за всеки от празниците се прави представяне от учителя устно или с клипове и снимки от интернет. Може да се определят в предходен час ученици, които ще представят един от празниците чрез постер, диплянка или мултимедийна презентация. След това стикерите се залепят на определените места и се записват имена на празнуващи в този ден.

В последното упражнение подготвените деца разказват с какво се свързва името им, чие име носят или как то е било избрано от родителите им. На останалите се възлага задача да разговарят със семейството си и в следващия час да споделят наученото с класа.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№6. ЗА ДА БЪДА ЗДРАВ И ЗНАЕЩ

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Създаване на навици за здравословно хранене, за поддържане на лична хигиена, за спортуване и за самоподготовка на учебния материал.

Задачи:

- Създаване на навици за здравословно хранене.
- Припомняне на правилата за организиране на самоподготовката за училище.

Умения: работа с и изображения и текст, изрязване, лепене, писане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото на темата са свързани със съдържанието и служат за въведение в нея. След прочит може да се зададе въпрос на децата дали са наясно с какво ще бъде свързана работата им в настоящия час.

В първото упражнение се преговарят усвоените знания за здравословното хранене. Напомня се на децата, че още в началото на годината са преговорили храните, с които не бива да прекаляват. Тук може устно да ги споменат още веднъж. Обръща им се внимание, че сега търсим храните с противоположни характеристики – полезни, здравословни, препоръчителни за по-честа консумация. След като изберем тези храни, ги поставяме на трапезата си, като залепим изображенията им върху нея.

Видовете изобразени храни са добре разпознаваеми за децата и затова те могат да ги залепят или самостоятелно, или с придружаващ устен коментар, а не чрез поставяне на местата и изчакване на проверка от учителя. Упражнението може да бъде обогатено както с илюстративен материал, така и с извадки от текстове, свързани с избраните изображения на храни.

Второ упражнение цели осмислянето на ползата от спортуването в контекста на поддържането на здравето. В текста на упражнението се посочва, че той е полезен за здравето ни, за хармонично развитие на тялото и за по-добра концентрация при учене. От децата може да се поиска да преразкажат за какво е полезен спортът и да отговорят кой от трите е техният мотив за избор на спорт. След това представените спортове се разглеждат и коментират. Децата споделят впечатленията си от тях, а учителят ги обогатява устно или чрез подбран илюстративен материал. Преди да преминат към избор на спорт и да го мотивират, мисленето им може да се насочи в посока индивидуален или групов спорт, силов или грациозен, на земя или във вода и др.

В последното упражнение се припомнят правила, свързани с подготовката на уроци, писането на домашни работи и престоя пред компютъра. От учениците се изисква да прочетат краткия текст във всяка колонка и да определят чрез озаглавяването ѝ дали се отнася за четене, писане или ползване на компютър. След това се коментира всяко от посочените правила поотделно, като децата изясняват причините за него. Препоръчително е по-задълбочен коментар да се направи на необходимостта продължителният престой пред компютъра да се съгласува с родителите.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№7. ВЕЛОСИПЕД – И АЗ НА КОЛЕЛА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Придобиване на знания за управление на велосипед.

Задачи:

- Усвояване на знания за управление на велосипед.
- Усвояване на знания за частите на велосипеда.

Умения: работа с изображения и текст, писане, номериране

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Във въвеждащите стихове са изброени правилните действия при планиране на завой и спиране от велосипедисти. След първоначалния прочит може да се направи следващ с придружаващи действия – в момента на четене да се вдигат съответно ръка вляво, вдясно и нагоре. Може да се продължи с игра, в която дете вдига ръка, а друго познава какво действие планира; или дете назовава действие, което мисли да предприеме, а другите показват сигнала.

ла с ръка.

Първото упражнение е кръстословица, в която вертикално получаваме думата велосипед. Повечето от останалите думи, от които е изградена (светофар, елементи, лед, толерантност, скорост, хигиена, спирачка, евакуационен, седалка), са усвоени и служат за преговор на включените термини и значенията им. Други се въвеждат първоначално в този час с разяснения от учителя и предстои децата да се запознаят по-обстойно с тях в следващи теми. За улеснение са посочени по няколко букви от всяка дума.

След провеждането на играта в началото на часа второто упражнение може да се възложи за самостоятелна работа, а после да се направи устна проверка.

Третото упражнение се работи устно и обръща внимание на каските и светлострашителните елементи като средства за безопасност. Коментира се различният начин, по който те предпазват велосипедиста, и се прави връзка с реалното им използване от децата, които имат велосипед и могат да го управляват.

В четвърто упражнение на обозначените места се отбелязват със съответния номер частите на велосипеда. Повечето от тях са познати на децата, при нужда учителят дава разяснения за някои от тях. По преценка на учителя се работи с придружаващ коментар или самостоятелно с проверка след това за верността на посочените отговори и допълване на липсващите, ако има такива.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№8. ПЪТЕН СВЕТОФАР ЗА ВЕЛОСИПЕДИСТИ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Усвояване на знания за пътен светофар за велосипедисти.

Задачи:

- Запознаване с пътния светофар за велосипедисти.
- Усвояване на знания за пресичане на пътното платно с велосипед.

Умения: работа с изображения и текст, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете са свързани с темата и служат за въведение в нея. В тях се съдържа терминът „велосветофар”. Изяснява се дали децата го разбират и при нужда се прави връзка със заглавието.

В първото упражнение е представена посредством илюстрация и текст велоалея, която пресича пътното платно. Задачата към децата е да прочетат внимателно текста, в който се съдържа много нова информация, и да я запаметят. Обръща им се внимание, че това е важно, защото те самите са или биха могли да станат велосипедисти и трябва да познават правилата за пресичане с велосипед.

В първата част са представени двата вида светофари за велосипедисти. Задава

се въпрос към децата по какво се разпознават като такива и се обръща внимание на символа на велосипед. След прочит се преразказва, че големият велосветофар има символ на велосипед на всяко от светлинните полета, а малкият е с допълнителна табела под тях. Разглеждат се илюстрациите, които визуализират текста.

Във втората част е поднесена информация за пресичане на пътното платно от велосипедисти при наличие и при отсъствие на велосветофар. Разликата е голяма, защото в първия случай велосипедистът пресича на зелен цвят, без да слиза, а във втория слиза от велосипеда и го бутат по пешеходната пътека. Това може да се отрази, като се постави задача на децата да си представят, че са велосипедисти, и да довършат изреченията „Свети зелен цвят на пешеходния светофар и аз пресичам.....“, „Свети зелен цвят на велосветофара и аз пресичам.....“, „Пресичам, като слизам от велосипеда и го бутам, защото свети.....“ и „Пресичам, без да слизам от велосипеда, защото свети.....“.

В третата част вниманието се фокусира върху местата за управление на велосипед до и над 12 години. След внимателен прочит и повторение усвоената информация се отработва с помощта на второ упражнение. Там са дадени илюстрации на деца, които се представят с име и клас. Децата изчисляват възрастта им в години, като се съобразяват със седемгодишната възраст за постъпване в училище. Това се извършва от ученик на глас. След това трима ученици последователно прочитат трите текста, като след всеки се определя за кое от децата на илюстрациите се отнася и защо.

В следващото упражнение са дадени като картинка за оцветяване два велосипеда и са представени с текст техните водачи. Прави се прочит на всеки текст от дете и се разпознава от останалите кой е водачът на този велосипед от предходното упражнение, след което се оцветява в същия цвят – съответно зелен или син.

В последното упражнение се изисква да се свържат с Дани и Нели действията, забранени за велосипедисти. Обръща се внимание на това, че не се търсят разрешения, а забранените неща. След прочит на всеки от текстовете при необходимост децата се подпомагат от учителя с въпрос дали това е разрешено и тогава се прави извод, че ако е разрешено, то не е забранено или обратно. Учениците са свикнали да свързват с „да“ правилните действия, затова е необходимо при посочване с „да“ на неправилните да се работи с повишено внимание.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№9. БЕЗОПАСНИ МЕСТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВЕЛОСИПЕД

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване с безопасните места за управление на велосипед.

Задачи:

- Запознаване с безопасните места за каране на велосипед.

- Припомняне частите на велосипеда, които трябва да са в изправност, за да сме в безопасност.

- Затвърдяване на сигналите, които подават велосипедистите преди маневра.

Умения: работа с изображения и текст, свързване, писане, наблюдение

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото отправят много въпроси – как да пресичаме с велосипед или друго превозно средство за деца, кои части на велосипеда трябва да са задължително изправни и кои правила за управление на велосипед познаваме. След прочит може да се даде възможност на децата да отговорят на всеки един от тях. Вероятно отговорите ще са непълни, но ще се допълнят и обогатят в края на часа.

В първото упражнение се изисква да се определят безопасните места за управление на велосипед от водачи под 12 и над 12 години. За по-малките подходящите места са алеи в паркове и градини и тротоар, а за по-големите – велоалея и края на платното по посоката на движение. За да дадат отговор, децата ползват снимковия материал към упражнението и попълват опорни думи на определените за писане места.

Във второто упражнение се припомнят частите на велосипеда, които винаги трябва да са в изправност – спирачки, фар, звънец, светлоотразители. Срещу изображенията в разбъркан ред всяка част от свое име определя рисковете и неудобствата при неизправност и от децата се изисква да ги свържат. Допълва се устно с отговор на въпроса какво би могло да се случи вследствие на това.

Третото упражнение фокусира вниманието върху превозните средства за деца. Поставената задача е учениците да представят с рисунка други такива средства освен велосипед. След като ги нарисуват, ги представят устно. Може децата допълнително да се попитат могат ли да управляват някои от тях, къде го правят, дали това е безопасно и кое превозно средство за деца им е любимо и защо.

В четвъртото упражнение са представени с илюстрации велосипедисти в различна среда. Изисква се да се оградят в червено забранените начини на поведение, като хващане за МПС, управляване в средата на платното за движение и без ръце. В зелено се ограждат задължителните, като каране по велоалея и подаване на сигнал с ръка преди завой или спиране. В жълто се посочват препоръчителните, като ползване на протектори за глава и крайници. По преценка на учителя това може да се възложи за самостоятелна работа и после да се направи коментар или да се работи колективно, като преди ограждане децата определят от кой вид е действието и обясняват защо.

Последното упражнение са възлага за домашна работа или се провежда по време на голямо междучасие или обедна почивка при условие, че от училищния двор има видимост към кръстовище. Във втория случай може да се работи по отбори от две-три деца. След проведеното наблюдение децата нанасят в таблица правилните и неправилните действия на участниците в движението. В класната стая се представят „Минидневниците” и за всяко отбелязано действие децата се мотивират

защо са го определили така.

В рубриката „Още нещо“ е дадена информация за предстоящо въвеждане на сертификати за управление на велосипед. На децата се задава въпрос какво се цели с това и се подпомагат да стигнат до извода, че водачите ще бъдат по-подготвени след преминато обучение, което ще способства за избягване на пътнотранспортни произшествия. Обръща им се внимание, че притежаването на сертификат е отговорност, и се коментира дали сега, преди въвеждането му, отговорността ни към управлението на велосипед трябва да е по-малка.

№10. ЗАЩИТА ОТ ИНФЕКЦИИ

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Затвърдяване на знанията на учениците за противогаза, памучно-марлената превръзка и защитните медицински облекла.

Задачи:

- Създаване на навици за спазване на правила при замърсяване на въздуха.
- Затвърдяване и разширяване на знанията за противогаз и памучно-марлена превръзка.

Умения: работа с изображения и текст, свързване, писане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: В стиховете в началото на урока се споменават два вида защита – индивидуална и колективна. След прочит от дете се коментира дали всички са разбрали коя защита наричаме индивидуална и защо и съответно коя наричаме колективна и защо. Задава им се въпрос как си представят укритието и начина на използването му и се допълва информацията им за него с разказ и илюстративен материал.

При работата си по първото упражнение децата трябва да изберат кой е верният отговор на всеки от въпросите и да го свържат с него. Всеки въпрос има два избираеми отговора. По избор на учителя може да се работи индивидуално или пък въпросът и двата отговора да се прочетат от три деца и едно от тях да каже кой според тях е верният отговор, след като се консултират помежду си.

Второто упражнение отново е свързано с предпазването на дихателните пътища при замърсяване на въздуха с вредни вещества. Състои се от кратък текст с пропуснати думи за попълване. През изминалата учебна година децата са участвали в изработването на памучно-марлена превръзка или са наблюдавали как става това. Удачно е да им се даде малко време за самостоятелна работа и те да запишат само това, в което са сигурни, а след това чрез прочит на глас и уточняване на липсващата дума да довършат попълването.

Рубриката „Още нещо“ представя разликата между индивидуалните и колективните средства за защита, след което вниманието се насочва отново към първата

категория и по-точно към актуалните в днешно време средства за борба срещу COVID-19.

В третото упражнение са дадени различни средства за защита и чрез свързване с Дани и Нели се посочва дали са свързани с борбата срещу COVID-19. След като се елиминира неправилният отговор „очила за нощно виждане“, учителят в беседа с децата разяснява как по-конкретно се използват останалите средства за защита. Учениците се включват според степента си на информираност, а учителят обобщава и допълва, докато стане ясно, че медицинските маски се използват от всички при контакти с други хора, хирургическите покривала и облекла предпазват лекарите, които се борят с COVID-19 на първа линия в инфекциозните отделения, а машините за обеззаразяване и дезинфекция се използват при евентуално заразени предмети и повърхности.

В следващото упражнение децата трябва да свържат всяка част от защитното медицинско облекло с нейното предназначение – маската и шлемът спират въздушно-капковия път към устата и носа, очилата защитават очите от попадане на вирус, гащеризонът предпазва тялото от допир със заразени повърхности, а калцуните ограничават разпространението на заразата при ходене. По преценка на учителя те работят самостоятелно или с придружаващ коментар.

На същата тема е подчинено и последното упражнение. В него се изисква чрез номериране учениците да подредят стъпките на медиците, лекуващи заразени с коронавирус, подготвящи ги за влизане при тях. Трудно изпълнимо е за индивидуална работа, препоръчително е учителят да ръководи изпълнението му с насочващи въпроси – къде медиците се преобличат със защитно облекло, какво трябва да отстранят от себе си, какво измиват преди обличане, какво поставят на ръцете, краката, устата и очите, какво обличат върху тялото си, какво обуват върху крачолите, какво дезинфекцират, какво поставят накрая върху лицето и ръкавите. След номериране е добре да се сглоби разказ с цел запаметяване на новата информация. Може да се предложи на децата като игра – да си представят, че са медици, и да го разкажат от първо лице или да го разиграт с „репортер“, който задава въпроси на „медик“ или на „група медици“.

При наличие на време урокът може да завърши с пренос на теорията върху опита на децата – как те и семейството им се стремят да се опазят от заразяване с коронавирус.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№11. ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Усвояване на знания, свързани с правилните действия при възникване на пожар.

Задачи:

- Припомняне и затвърдяване на телефонния номер за позвъняване при пожар.
- Обръщане внимание на възможните причини за възникване на пожар.
- Запознаване с правилните действия при пожар.

Умения: работа с изображения и текст, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото на урока са изградени под формата на диалог между по-малко дете и кака му. Подходящи са за прочит от момче и момиче. След прочита се прави извод какъв е съветът на по-голямата сестра.

С това се прави преход към първо упражнение, в което от децата се изисква да си спомнят и запишат телефона, на който се звъни при пожар. Може отново да се припомнят движенията, улесняващи запаметяването на телефона – пляскане, подскоци и други.

Във второто упражнение се разглеждат ситуации, които благоприятстват възникването на пожар вкъщи. Те са показани чрез илюстрации – забравена включена ютия, веещо се перде до включен котлон, горящи свещи на коледна елха, хвърчащи искри от камината. Задачата към децата е устно да обосноват причините, поради които може да се случи бедата вкъщи. Първоначално им се дава думата да изградят отговора си сами, за да съставят свързан текст от няколко изречения. При затруднения се подпомагат с въпроси, на които отговарят с отделни самостоятелни изречения.

Третото упражнение надгражда проведената беседа по второто, като в него, отново устно, се допълват съвети как да избегнем бедата. Работи се по същия начин – първо самостоятелно, после при нужда с помощта на съпътстващи въпроси.

Следва четвърто упражнение, в което чрез свързване с Дани и Нели учениците трябва да покажат дали децата на илюстрациите постъпват правилно, докато огънят още не се е разразил. Представени са три ситуации с правилни действия – заливане с вода, покриване с килим, засипване с пръст. След свързване се изисква да се направи извод, общ за трите ситуации – спиране на притока на кислород с цел изгасяване на огъня. Има и три начина за неправилно реагиране – продължаване на играта с огъня, отваряне на прозореца с цел крещене за помощ, веење с кърпи. Отново се прави след свързване общ за трите начина извод – не е правилно да се осигурява достъп на кислород до огъня.

В последното упражнение се изисква да се обсъдят устно начините за предпазване от дима, отделян при пожара. При нужда от помощ на децата се обръща внимание на илюстрацията, на която могат да разпознаят памучно-марлената превръзка.

Урокът може да завърши с игра, в която децата трябва да посочат какви мерки ще предприемат при пожар вкъщи, като се изисква всеки да назове само по едно правилно действие, а следващият да не го повтаря.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№12. ОПАСНО ЗАЛЕДЯВАНЕ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Усвояване на знания за опасностите по време на зимна пътна обстановка и възможните последствия от тях.

Задачи:

- Усвояване на знания, свързани с нараняване вследствие на заледряване.
- Възпитаване на навици за поведение при движение в заледена пътна обстановка.
- Усвояване на знания за измръзване при ниски температури и ветровито време.

Умения: работа с изображения и текст, ограждане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урокът може да започне с беседа за промяната на времето през зимата. Тя може да се онагледява с подходящ илюстративен материал. След това се изчитат уводните стихове и се задава въпрос защо трябва да внимаваме повече при заледено улично платно – движенията на автомобилите ли са по-несигурни, или на пешеходците. След като се направи извод, че и двата отговора са верни, се обръща внимание, че заради това трябва да сме двойно по-внимателни. Отново се прави прочит на последните два стиха като доказателство за направения извод.

В работата си по първото упражнение учениците имат даден текст, който съдържа опасностите при движение по заледено улично платно и мерките за правилно поведение, способстващо избягването на евентуални травми. След втори прочит и преразказ на дадения текст се преминава към илюстрациите и се провежда беседа по всяка от тях, като се определя какви рискове крие поведението на децата при пресичане с тичане, на кръстовище без видимост и пред спряло превозно средство. Упражнението може да се разнообрази с играта „Репортер”, като едно от децата задава въпроси по илюстрациите, а другото отговаря какви биха могли да бъдат последствията от такова поведение.

В следващото упражнение текстът изяснява опасността от измръзване на различни части от тялото при ниски температури и силен вятър. Отново може да се онагледява с подходящ илюстративен материал. С придружаващ коментар се ограждат необходимите дрехи, като особено внимание се обръща на вълнените чорапи, ръкавиците, шапката и шала и се прави връзка с най-застрашените от измръзване части на тялото, а при ограждането на останалите се прави връзка с простудните заболявания.

В последното упражнение чрез свързване с Дани и Нели се посочват правилните (помощ за изправяне при липса на травма, предоставяне на гореща напитка, обаждане на телефон 112) и неправилните (продължаване на играта) действия на околните при пострадал в заледена пътна обстановка. С това се затвърждават мер-

ките, които трябва да се запомнят, и се прави извод в края на часа защо трябва да сме особено предпазливи при ниски температури и замръзване.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№13. СУРВА ВЕСЕЛА ГОДИНА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Възпитаване на доброта – основното коледно и новогодишно послание.

Задачи:

- Усвояване на знания за коледари, сурвакари и лазарки и празниците, на които те отправят своите пожелания.

- Припомняне на традиционни сурвакарски наричания.

- Запознаване с материала, от който се изработват сурвакници.

Умения: работа с текст и изображения, изрязване, лепене, писане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа,

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Провеждането на урока като дата предхожда отбелязването на Нова година и Васильовден. Въвеждащите стихове създават предпразнично настроение. В тях се споменава за сурвакарчетата, които сурвакат за здраве и късмет. След прочит от ученик урокът може да продължи с беседа за сурвакането и сурвакарските наричания, тъй като децата имат личен опит и могат да споделят своите преживявания на Сурваки.

Освен сурвакарчетата, пожелания за здраве и благоденствие отправят лазарките и коледарите. В първото упражнение се изисква да се постави правилният стикер към всяка група. Провежда се беседа преди това или съпътстваща при поставянето на стикерите на правилните места. Представителите на всяка от групите са с наименования съответно от мъжки, среден и женски род и това би ориентирало децата, дори и да нямат предварителни знания за обичаите на Коледа, Васильовден и Лазаровден.

Във второ упражнение се изисква чрез допълване на изречения да се посочат приликите и разликите между обичаите при трите празника. Дадените думи в началото на всяко изречение ориентират децата как да ги завършат. Може допълнително да се поставят въпроси какво носят, как са облечени, с какво ги даряват благодарните стопани и да се направи извод приликите ли са повече, или разликите.

В следващото упражнение децата прочитат традиционни сурвакарски наричания. В беседа за празника отговарят те какви пожелания отправят, когато сурвакат. После им се дава възможност да допълнят наричанията с пожеланията, които биха искали да отправят тази година към близките си. Ако има свободно време в часа, може да се наизусти сурвакарско стихотворение, избрано от учителя, или част от него, за да бъде използвано от децата в предстоящия празник.

Четвъртото упражнение изяснява какво трябва да бъде дървото за изработване на сурвакница. Може би децата знаят, че това е дрян, но ако се налага, се изяснява от учителя. От това упражнение разбират, че това е най-здравата дървесина. В беседа за избора на дряна се посочва връзката между здравата дървесина и здравето. Задава се въпрос и за късметите в новогодишната баница, поставени на напъпили дряннови клонки, и се посочва същата връзка.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№14. КАКВО РАЗКАЗВА ВЪНШНИЯТ НИ ВИД

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Усвояване на знания, свързани със спазването на лична хигиена и създаването на хигиенни навици.

Задачи:

- Усвояване на определени хигиенни навици и грижи за външния вид.
- Запознаване с тоалетни принадлежности, електроуреди и мебели – наши помощници в създаването на хигиенни навици и поддържането на външния вид.

Умения: работа с текст и изображения, писане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Въвеждащите в темата стихове са придружени от илюстрации. Съдържат две строфи, всяка с отделна илюстрация. Представени са съответно две групи от деца – деца с немарлив външен вид и деца, които видимо имат хигиенни навици. Двете строфи могат да се четат и коментират поотделно, а при нужда може да се коментира всеки стих или двойка от стихове. В първия се среща думата „мърлячи”, която може да е непозната за децата. Тя е непозната и за децата – герои от куплета, и затова те се питат какво означава. Дава се възможност на учениците да им отговорят устно, като при нужда се подпомагат от учителя, който ги насочва към подробности от илюстрацията и от стиховете. Вторият куплет представя деца с чисти дрехи и изряден външен вид. След прочит тук можем да задълбочим коментара с дискусия около съветите, които те дават на другите деца от класа, необходимостта от тяхното спазване и причините, които го налагат.

В първо упражнение чрез устен коментар се отговаря на въпроса на представените в първия куплет деца – дали ги хвалят за поддържането на външния им вид и защо. После, също устно, се изяснява защо децата, представени във втория куплет, са избрани за отговорници по хигиената. С цел пренос на усвоените знания върху поведението на децата може да им се предложи от учителя да изберат отговорници по хигиената в класа и заедно да направят списък на елементите от външния вид, които тези отговорници да проверяват.

Във второто упражнение се работи със стикери. Към всяко място за залепяне на стикер е дадено началото на изречение, по което те да разпознаят изображение-

то на наши помощници в поддържането на външния ни вид – тоалетни принадлежности, уреди, мебели. В началото на изречението от първо лице нашите „помощници“ се представят с това, което правят за нас. Втората част на изреченията, която е предвидена за дописване, изисква от децата да назоват причините за всяко от тези действия. При нужда се подпомагат с допълнителни въпроси от учителя.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№15. СПОРТЪТ Е ЗДРАВЕ

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Предизвикване и подсилване на интерес към спорта и спортуването като регулярно занимание.

Задачи:

- Надграждане на знанията за спорта.
- Провокиране на желание за упражняване на различни видове спорт.
- Възпитаване на качества, необходими на спортиста.

Умения: работа с текст и изображения, писане, ограждане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Голяма част от учениците в начална училищна възраст са обездвижени и се нуждаят от спортуване. Тематичната единица цели надграждане на знанията за различни видове спорт и провокира всеки да си избере подходящ за него спорт според предпочитанията си и личностните си характеристики. Това е заложено и във въвеждащите в темата стихове.

В първо упражнение се припомнят различни видове спорт, които могат да се упражняват отборно или индивидуално, от мъже и/или от жени, на земя, върху сняг/лед или във вода. Може да се работи индивидуално с допълване при проверка или колективно. Друг вариант е всяко дете да назовава по един спорт и да се определя къде може да бъде записан той.

Във второто упражнение се определят чрез ограждане качествата, които трябва да притежава спортистът. За определените от тях се коментира защо са нужни, а за останалите – с какво биха попречили на добрия спортист.

В трето упражнение са представени четирима герои момчета с предпочитания към различен спорт, който е подходящ за практикуване през определен сезон. Пламен е скиор, значи любим сезон му е зимата. Христо се радва на лятото, защото може да се гмурка в топлата морска вода. Тихомир е алпинист, може да се катери при добро време, в случая на илюстрацията пожълтелите листа на дърветата на заден план свидетелстват за есен. За туристическите походи на Владимир също е нужно добро време, в случая цъфналите клонки и пойната птичка напомнят за пролетта. По-добре е да се работи колективно с подробно обосноваване на избрания вариант.

По подобен начин е изградено и четвърто упражнение, като там героите са момичета. За всяко от тях е посочен спортът, с който се занимава. Децата трябва да ги разпознаят по илюстрациите на стаите им и да напишат коя на кого е, като се съобразят с атрибутите, необходими за посочените спортове. Може първо да се четат изреченията едно по едно и да се търси и открива съответната стая или на илюстрацията да се разпознае спортът, който тренира собственичката, и да се намери името ѝ в изреченията.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№16. ЗА ДЕЦАТА – БЕЗОПАСНОСТ В ОБЩЕСТВОТО

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Създаване на навици за предпазване от недобронамерени хора.

Задачи:

- Усвояване на знания за възможните рискове при среща с непознат.
- Придобиване на умения за правилни действия при общуване с непознат.

Умения: работа с изображения и текст, свързване, писане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Въвеждащите стихове имат за цел да представят пред децата хората от обществото като „зли или добри” не за да ги настройват предварително против всички, а за създаване на навици за разпознаването на недобронамерените и предпазването от тях.

В първо упражнение на децата са представени предложения от непознати с изображение и текст. Те трябва чрез свързване с Дани и Нели да покажат дали биха се съгласили с тях, или не. Този път всички предложения не са подходящи за положителен отговор. Ако това притеснява децата, учителят изяснява, че не е задължително във всяко упражнение от дадения тип да има отговори и от двата вида. Всяко свързване се извършва с кратък придружаващ коментар.

По-задълбочен коментар на мотивите за несъгласие се прави във второ упражнение, където децата трябва да разубедят свой съученик, готов да се съгласи с някое от предложенията. След прочит на неговата реакция те отправят думите си към него. Ако отговорът им е дълъг, учителят им помага да извлекат най-важното от него, за да могат да го запишат на определеното място. След уточняване всички го записват заедно под ръководството на учителя.

В края на часа се припомнят всички ситуации, при които общуването с непознат крие възможни рискове.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото

№17. МОЯТ РОБОТ СПАЗВА СИГНАЛИТЕ НА СВЕТОФАРА

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Припомняне на правилата за пресичане при регулирани със светофар кръстовища и на сигналите, които той подава.

Задачи:

- Затвърдяване на знанията за светофара.
- Усвояване на знания за интензивността на движението.
- Осъществяване на връзка с реалните условия, при които се движат и пресичат децата по пътя си към училище.

Умения: работа със символи, изображения и текст, писане, оцветяване, изрязване, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете, които служат за въведение в темата, съдържат термина „интензивно”, който може да е непознат за децата. По преценка на учителя или им се съобщава, че днес ще научат какво означава това, или им се дава възможност да обяснят как те го разбират, като тълкуват третия и четвъртия стих.

При работата си по първото упражнение децата избират цвета за оцветяване на всяко от полетата на светофара и срещу него дописват пропуснатите думи в текста. Тъй като цветовете на светофара и сигналите, които подават, са познати за децата, им се предоставя възможност да се опитат сами, като им се напомня, че думите в края на всеки стих се римуваат със съседен. При нужда от помощ се насочват към думите „червено, забранено, движение, жълто, зелено, тичам, път”.

Второто упражнение е с илюстрации на светофари за велосипедисти и автомобилни светофари. Според подадения светлинен сигнал се определя дали велосипедът и/или автомобилът могат да преминат през кръстовището безопасно. Подходящо е за индивидуална работа с устна проверка.

В следващото упражнение се представя терминът „интензивност на движение”. След осмислянето на пътната обстановка в момент с интензивно движение (например сутрин и в края на работния ден, когато децата отиват на училище и се прибират) те отново се насочват към избора на безопасно място, време и начин за пресичане. По избор на учителя могат да работят самостоятелно или да поставят стикерите на определените места и да изчакат проверка преди залепяне.

Трите упражнения дотук целят актуализиране на знанията за светофара. Отново се прави връзка с опита на децата чрез коментар какви са кръстовищата по пътя им до училище, пресичат ли улици с интензивно движение, какви видове светофари срещат и как преминават съобразно сигнала, подаден от тях. Четвъртото упражнение отново е фокусирано върху избора на безопасно място, време и начин за пресичане, но тук са представени неправилните действия, които могат да се превърнат в причина за пътнотранспортни произшествия. То допълва работата в предходното

упражнение, като завършва цикъла, противопоставяйки правилните на неправилните действия при пресичане. След залепяне могат да съпоставят по двойки правилно действие от трето упражнение със съответно неправилно от четвърто. В устен коментар децата могат да споделят наблюденията си върху поведението на хората, които виждат при пресичане на кръстовище, както и наблюденията си върху самите себе си.

Последното упражнение изисква устен отговор на поставените въпроси. Подходящо е за провеждане под формата на играта „Репортер“, като детето, избрано за репортер, задава въпроса, а неговият събеседник отговаря. Събеседниците може да са група деца или целият клас според наличието на време в края на часа. Може да се отговаря на един въпрос от повече деца и тогава да се премине към следващия или децата да разиграват вземане на интервю по двойки.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№18. СТИХИЙНИ БЕДСТВИЯ

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Възпитаване на навици за правилно реагиране при настъпване на природно бедствие.

Задачи:

- Припомняне на правилните действия при наводнение.
- Припомняне на правилните действия при земетресение.
- Припомняне на правилните действия при пожар.

Умения: работа с изображения и текст, писане, изразяване, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото на урока, прочетени от ученик, поставят темата на занятието – припомнянето и затвърдяването на правилните действия при настъпване на природно бедствие, като наводнение, земетресение или пожар.

След това се преминава към работа по първото упражнение, където чрез описание и кратък текст са представени три природни бедствия. По преценка на учителя първият прочит може да е наум и децата да разпознаят представеното бедствие сами или като работят колективно. След прочит и определяне се прави коментар, в който се изяснява по какво са познали кое природно бедствие е представено на всяка от илюстрациите, дали поведението на хората на нея е правилно и защо. В заключение към упражнението е подадена информация за начините за осъществяване на сигналите за тревога. След един-два прочита текстът може да се преразкаже и да се премине към коментар, свързан с личния опит на децата – случвало ли им се е да чуют сигнал за тревога, с какво е бил свързан той и какви са правилните действия, за да избегнем опасността.

Във второ упражнение се изисква да се определи чрез ограждане кога да се отдалечим от високи дървета и да застанем в описаната поза. Препоръчително е преди избора на верен отговор да се проведе дискусия за всяко от изброените бедствия и да се попълнят празнотите в информираността на децата. Удачно е това да се онагледят с клипове и снимков материал от интернет.

В рубриката „Още нещо“ се допълват указанията за правилните действия при гръмотевична буря. След прочит и повторение урокът може да завърши с игра, в която дете назовава природно бедствие и местоположението на децата при настъпването му, а друго изброява правилните действия.

В третото упражнение се изисква чрез писане в нарисувания екран да се подаде съобщение за възникване на природно бедствие по избор. Надписът на екрана може да се допълни с оцветяване или рисунка.

Четвърто упражнение припомня на учениците, че във всяка училищна сграда има евакуационен план за организирано напускане. Избира се една от класните стаи и се обозначава маршрут към изхода с подадените в приложението стрелки. Удачно е да се припомни в реален план какъв е маршрутът за напускане на класната стая, в която учат децата, и да се направи тренировка с организирано слизване.

В последното упражнение децата допълват започнатите изречения, които назовават правила, свързани с момента на евакуиране. По преценка на учителя се работи колективно или самостоятелно.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№19. РАЗЛИЧНИ, НО ЗАЕДНО

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Възпитаване на толерантност и уважение към качествата на всеки човек.

Задачи:

- Запознаване с толерантността като човешко качество.
- Възпитаване на толерантно отношение към останалите.
- Възпитаване на уважение към вярванията, традициите и обичаите на представителите на различни етноси.

Умения: работа с текст и изображения, изрязване, лепене, ограждане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа,

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Във въвеждащите стихове децата срещат думата „толерантен”. Тя вече е срещана в кръстословицата към темата „Велосипед”, но може да е забравена и да се окаже непозната за голяма част от децата, което налага разяснение от страна на учителя. На децата може да се каже, че ако не са го разбрали достатъчно ясно, то ще бъде подкрепено от работата по двете упражнения в темата.

В първото упражнение вниманието на децата се обръща към различните етнически групи в България – българи, турци, роми, евреи, арменци. От тях се изисква да разпознаят представителите на всяка от тях и да ги залепят на съответните места. Някои от тях вероятно ще ги затруднят, но все пак могат да се опитат да ги определят и да се направи коментар. Ако не могат да се справят, се подпомагат от учителя, който ги насочва към буквите на подточките. За улеснение те са обозначени като подточки с буквите от „а“ до „д“ и в приложението. Дори и да се ориентират по тях, след залепянето им се обръща внимание на характерни елементи в облеклото.

Под стикерите всяка етническа група е представена с няколко изречения, които се изчитат един-два пъти и се преразказват. Упражнението може да се разнообрази, като учителят или някое дете представи една от групите, без да я назовава, а другите я познават.

Във второто упражнение се представя толерантността към по-различните от нас. В него участват двама герои, които изразяват своето отношение към съученик с проблеми, свързани с опорно-двигателния апарат, слуха, наднорменото тегло и начина на хранене. Първоначално по картинката в средата на всяка илюстрация се разпознава с какво детето се различава от останалите. След това се прочитат думите на двамата герои, което може да се извърши от две деца. Преценява се кой от героите изразява толерантно отношение. Към всяка от представените ситуации децата могат да бъдат провокирани с въпроса как биха постъпили те, ако имат такъв съученик. По същия начин работата продължава с останалите представени ситуации. В края на упражнението учениците правят избор на по-толерантния от двамата герои и ограждат името му. В края на темата от тях се изисква да споделят какво са научили в този час за толерантността като човешко качество.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№20. АПОСТОЛЪТ НА СВОБОДАТА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Възпитаване на чувство на национална гордост и преклонение пред подвига и саможертвата на Апостола.

Задачи:

- Разширяване и задълбочаване на знанията за националния герой Васил Левски.
- Онагледяване на подвига му чрез изработване на „Линия на времето”.
- Запознаване със заветите на Апостола и прозвищата, с които се е представял.

Умения: работа с изображения и текст, писане, работа с допълнителни материали

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урокът започва с прочит на стиховете от уче-

ник. Изисква се този прочит да е изразителен и с него ясно да се представи чувството на преклонение пред подвига на Апостола. Може да се даде възможност за прочит на няколко деца и да се определи кой се е справил най-добре от учителя или от класа.

От детската градина децата имат частична информация за живота и делото му, въпреки че урокът е за нови знания, защото в него те обогатяват своите с много нови факти. Те са дадени в първото упражнение под наслов „Светла дия в дати“. Можем да започнем с припомняне от децата на запаметената информация за биографията му и да продължим с прочит на подадения текст по години. Ако има нужда, всяка представена информация се допълва с разяснения. Упражнението завършва с извод за саможертвата на Васил Левски и въпрос към чувствата, които тя поражда в поколения българи от свободна България.

След това се обяснява на децата, че те могат да обезсмъртят подвига му, като изработят и монтират на стената в класната си стая „Линия на времето“, отразяваща живота му. Разпределят се по двойки от учителя или по тяхно желание и им се дават насоки за участието на всяка двойка, като се следват инструкциите от второ упражнение. През следващия час всеки отбор представя това, което е изработил, след което учителят сглобява линията от снадените хронологично едно в друго приложения на избрано място в класната стая. Така тя може да се наблюдава, ползва и запамятава от децата дълго време.

В трето упражнение са представени заветите на Апостола, като някои от думите не са изписани с букви, а с поредния им номер в азбуката. Децата ги попълват самостоятелно и после прочитат заветите на глас. Отново може да се определи най-изразителният четец сред няколко деца, които са прочели един и същ завет.

Четвъртото упражнение е забавно за децата, защото може да се организира под формата на състезание. В продължение на общо три минути те четат и се опитват да запомнят различни имена и прозвища, с които се е представял Васил Левски, като ползват приложение №11, отгръщат на страницата на урока и записват всички, които са запомнили. Печели този, който е запаметил и записал най-много имена, при условие че не са допуснати грешки. По преценка на учителя може да се работи и по двойки, както и по отбори от повече деца. В последния случай могат да им се дадат напътствия за стратегия как да си разпределят думите от приложението, за да запомнят повече за по-кратко време.

В последното упражнение поставената задача е да се представят интересни истории от живота на Васил Левски. Тя се дава за домашна работа в предходния час, за да бъде извършена подготовката въщи. След като се разкажат подготвените истории, учениците преминават към ограждане на качества от характера на Апостола, като се мотивират с намиране на доказателства в представените истории и случаи.

Рубриката „Още нещо“ служи за обогатяване на образа на националния герой в съзнанието на децата. След прочит и преразказ на запомненото може да се постави задача за устно допълване на качествата му. Още веднъж им се напомня поставената за следващия час домашна работа и поетата отговорност да дадат своя при-

нос за обезсмъртяване на Апостола.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото, участие в линията на времето „Светла дия в дати“ и в представянето на истории от живота на Васил Левски.

№21. СИН СЪМ НА ЮНАШКО ПЛЕМЕ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Възпитаване на родолюбие и национална гордост.

Задачи:

- Запознаване с дълготрайността на тринайсетвековната история на България.
- Подготовка на информация и илюстриране на избран културно-исторически обект.

- Подготовка на изненада за мама по случай Деня на жената.

Умения: работа с изображения и текст, оцветяване, писане, разказване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Урокът може да започне с прочит на стиховете в началото. Изисква се той да е изразителен, за да могат читателите да усетят чувствата на четящия към отечеството. Могат да се направят няколко прочита и да се определи най-сполучливият. Обръща се внимание на втория и третия стих, свързани с хилядолетната история на България. В заключение може да се направи колективен прочит, чрез който особено тържествено ще прозвучи обещанието в последните стихове.

Първото упражнение се дава като домашна работа в предходния час за настоящия или в настоящия за следващия. Под наслов „Син съм на юнашко племе“ учениците представят културното богатство на нашата страна. Всеки ученик подготвя кратко устно изложение за избран културно-исторически обект – тракийско светилище, гробница или съкровище, паметник, пантеон или мемориален комплекс, християнски храм или манастир, крепост или античен град. Препоръчително е обектът да е посетен от детето, за да добави то и личното си отношение към подготвената информация. На мястото, предвидено за илюстрация на обекта, се поставя негова снимка или рисунка. Учителят наслагва обектите съобразно разположението им на територията на България върху картон с граничните контури на страната, върху стара карта или на коркова дъска. За да се избегне изборът на един и същ обект от повече деца, предпочитанията им се съгласуват под ръководството на учителя.

При изпълнение на трето упражнение учениците представят самостоятелно с кратък писмен текст пътешествието си до представения обект, ако са участвали в такова, или до друг посетен обект.

Във връзка с празника на мама на децата се напомня, че поднасянето на цветя

или подарък носи радост, защото е израз на чувства. В четвърто упражнение обещанието в приложението за мама е ангажиращо и се обръща внимание на децата, че не е хубаво да се нарушават дадените обещания. Децата работят самостоятелно и всеки излага собствените си мисли и поема своя ангажимент, защото за всяка майка са ценни обещанията именно на нейното дете.

В последното упражнение, отново свързано с празника, децата рисуват подаръка, който биха искали да поднесат на майките си за осми март. Работят самостоятелно и после могат по желание да представят нарисувания подарък на съучениците си. При недостиг на време последните две упражнения биха могли да се дадат на децата за домашна работа, като им се обръне внимание, че за да имат изненада за мама за осми март, тя не трябва да вижда предварително подготвените неща.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото, участие в създаването на картата „Син съм на юнашко племе”.

№22. ЕЗИКЪТ НА ЕТИКЕТИТЕ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Усвояване на знания за етикетите на стоките.

Задачи:

- Запознаване с данните, които трябва да съдържат етикетите.
- Създаване на навици за прочит на етикетите на стоките преди покупка.

Умения: работа с изображения и текст, свързване, творческа работа

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урокът започва с прочит на стиховете в началото. От учениците се изисква да коментират приликите и разликите между етикет на стока и етикет на ученическа тетрадка. В този коментар те посочват някои от данните на етикетите на стоки и учителят ги насочва към първо упражнение, за да открият и други.

В първото упражнение има илюстрация на етикет на стока, който съдържа всички необходими надписи. Встрани от етикета до всяка точка е записано какво трябва да съдържа етикетът. От децата се изисква да свържат нужните данни с местата, на които ги откриват в дадения етикет. Това се извършва колективно, понеже е ново за децата. След прочит на необходимите данни от първа точка учениците търсят къде са отразени те на представения етикет и при верен отговор свързват.

Следващата задача е творческа. Работи се извън помагалото на блоков лист. По преценка на учителя това се прави в час или се възлага като домашна работа. Трети вариант е да се започне в училище и да се довърши вкъщи, понеже времето вероятно няма да е достатъчно, а четвърти – да си нахвърлят скица в час и да я представят пред класа, който да я одобри или да посочи липсващи данни, а чисто и прег-

ледно да си нарисуват етикета вкъщи.

Урокът завършва с коментар дали децата или техните родители четат етикетите преди закупуване на стока и защо е необходимо да се прави това.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражнението от помагалото.

№23. НЕ НА ИЗЛИШНИТЕ ОПАКОВКИ!

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Създаване на навици за ограничаване на употребата на опаковки.

Задачи:

- Усвояване на навици за разделно изхвърляне на отпадъци.
- Създаване на навици за ограничена употреба на опаковки.

Умения: работа с изображения и текст, писане, оцветяване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото на урока са посветени на опазването на планетата Земя. В началото може да изглеждат на децата малко трудни за разтълкуване, но те са изградени на основата на сентенцията „Не гледай-те на планетата Земя като на наследство от дедите си, а като взета назаем от децата си”. Тя може да бъде написана на дъската и след като се насочи вниманието на учениците към нея, да се направи коментар на съдържанието ѝ, докато децата го разберат. След това отново да се направи прочит на стиховете и да се разтълкуват в контекста на сентенцията.

В първото упражнение от децата се изисква да прочетат и осмислят щетите, които нанася прекомерната употреба на опаковки. Трима ученици прочитат информацията, свързана с използването на хартиени, пластмасови и стъклени опаковки. След всеки прочит са дава време за размисъл и отговор на въпроса дали задължително да използваме опаковки.

Във второто упражнение са представени по два варианта на три ситуации, свързани с покупки, във вид на картинки за оцветяване. След прочит от ученик на всеки от текстовете се разглеждат и коментират двете илюстрации, от които трябва да се оцвети само тази, която е съобразена с ограничаване употребата на опаковки. След коментар се избират за оцветяване правилните варианти, като поднасяне на книга само с панделка, пазаруване с торба от плат, вместо с еднократни найлонови торбички и избор на наливен парфюм вместо опакован в стъклено шишенце, хартиена кутийка и целофан.

Последното упражнение е продължение на предходното. Задачата на децата е да дадат съвет, на героите от предходното упражнение, които с избягване на опаковката нямат място за пожелание, притесняват се, че са по-различни, или че подаръкът им е загубил празничния си вид. Дава се възможност на децата да дадат

предложения и се избира най-доброто от тях, след което се записва в помагалото. Ако е необходимо, се подпомагат от учителя с идеи, като надписване на самата книга, мотивиране на избора като съобразен с чистотата на планетата и поставяне на украса върху флакона с наливен парфюм.

В края на урока децата споделят как те и членовете на семействата им правят избор за външния вид на покупките си и как биха го правили занаят.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№24. АГРЕСИЯ И ВЪЗДЪРЖАНИЕ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Разпознаване на агресивното поведение и възприемането му като неприемлив начин за общуване с околните.

Задачи:

- Запознаване с агресивни начини на поведение.
- Възпитаване на навици за общуване без агресия.
- Избор на собствен начин на поведение в контекста на чувствата, които то поражда у другите.

Умения: работа с изображения и текст, писане, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото се прочитат от ученик. Те са изказани от първо лице. След първия прочит се поставят въпроси, свързани с характера на детето, което говори от свое име. После се поставя задача желаещите деца да влязат в роля и да ги прочетат, както си представят, че ги казва героят. Накрая отнасят прочетеното към себе си и се обосновават дали биха желали да са на мястото на героя и защо.

Първото упражнение е за работа с героите на помагалото Дани и Нели. В балони са написани различни чувства, които всеки с постъпките си би могъл да поражда у околните. Работи се с придружаващ коментар в защита на положителните чувства и обосновка защо останалите са неприемливи и негативни.

Във второто упражнение на две илюстрации са представени деца, на които Дани и Нели трябва да подадат снопчетата си с балони, събрани от първо упражнение. Единият герой е с яростен и агресивен вид, а другият е усмихнат. След коментар на кого кое снопче от балони му подхожда се попълват чувствата, изписани в балоните.

Третото упражнение е препратка към темата „Училищен правилник” и в него самостоятелно или колективно децата записват задължения на учениците, свързани с агресия и въздържание. Задълженията от училищния правилник може да се прочетат на глас от дете или от учителя, като останалите реагират с уговорен сигнал (пляскане, вдигане на ръка и др.), като ги откриват при прочита.

В последното упражнение е представена илюстрация на деца в междучасие в училищния двор. Работи се отново чрез свързване на изобразените деца с Дани и Нели според това дали изпълняват задължението да не проявяват агресия, или не. Свързването се придружава с обосновка.

Урокът може да завърши с коментар на житейското правило „Отнасяйте се към другите така, както искате те да се отнасят към вас!“ и причините то да бъде спазвано.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№25. ЗНАМ КЪДЕ СА ПЪТНИТЕ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: създаване на навици за внимателно наблюдение върху движението на пътните превозни средства.

Задачи:

- Създаване на навици за отчитане на местоположението на приближаващите превозни средства.

- Припомняне на правила за избор на безопасен маршрут до училище и до дома съобразно местата, на които превозните средства изчакват преминаването на пешеходците през платното.

Умения: работа с изображения и текст, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото на урока, прочетени от ученик, поставят темата на занятието. След прочита се коментира дали да изберем най-късия път и защо, дали да спираме по пътя и дали да тичаме по време на пресичане. Уточната единица цели обобщаване и систематизиране на изучените правила за участие в пътното движение.

В първото упражнение чрез свързване с Дани и Нели определяме кои твърдения са верни и кои – не. Всяко свързване се мотивира и се прави извод, че най-важни в избора на пътя са съображенията, свързани с безопасността на децата като пешеходци.

Във второ упражнение се изисква децата да нанесат на илюстрацията най-безопасния път за придвижване на героя от упражнението от училище до вкъщи. При всеки избор на регулирано кръстовище се прави коментар, свързан с ролята на пешеходната пътека и светофара. Посочват се предимствата на подлеза в сравнение с пешеходната пътека и в случай че децата не са избрали преминаване през него, изборът им се коригира. При работа в населени места, в които децата не познават подлеза и надлеза като съоръжения, им се прави кратко представяне и се разяснява, че в близка предстояща тема ще има по-подробна информация за тях.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№26. ГОЛЯМА СКОРОСТ – МАЛКА ДИСТАНЦИЯ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Придобиване на знания за скоростта и дистанцията.

Задачи:

- Усвояване на знания за скоростта на движение на пътните превозни средства.
- Усвояване на знания за дистанцията, която трябва да спазват пътните превозни средства.

Умения: работа с изображения и текст, оцветяване, дорисуване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: С въвеждащите стихове се обръща внимание на необходимостта в градски условия да се шофира с по-ниска скорост и да се спазва необходимата дистанция. След прочит от ученик се установява в дискусия дали всички думи са им познати. Например „дистанция” може да е непозната за някои от децата и ако е така, се обяснява от учителя. Тя е вече използвана в темата „Велосипед”, но може би е забравена.

Работата си по първото упражнение децата започват с прочит на дадения текст, след което може да се коментира как разбират понятията „по-висока скорост” и „по-ниска скорост”.

Във второ упражнение разсъждават какво може да причини високата скорост, като се базират на дадените илюстрации и представят ситуациите с думи. Накрая се прави извод кой е виновен за създаването на пътнотранспортно произшествие. Освен това в упражнението е даден пътен знак за забрана на движението със скорост, по-висока от 40 км/ч. От децата се изисква по подобие да дорисуват пътен знак, който забранява движението със скорост, по-висока от 90 км/ч. Могат да го извършат самостоятелно и след това да се извърши проверка и коментар или коментарът да предшества дорисуването.

В трето упражнение чрез прочит на текста учениците се запознават с начина за определяне на необходимата за спазване дистанция. Даден е примерен вариант, който също се изчита и после може по зададени стойности на скоростта от учителя или от ученик децата да определят необходимата дистанция.

По подобие на второто упражнение и в четвъртото децата разсъждават какво може да се случи при неспазване на минималната дистанция между пътните превозни средства, като се ръководят от илюстрациите и пресъздават устно представените ситуации. Упражнението отново е придружено от пътен знак за забрана на движението с дистанция, по-малка от 70 м. По подобие децата дорисуват другия пътен знак, с който се забранява движение с дистанция, по-малка от 40 м.

В рубриката „Още нещо” детското мислене се провокира с въпроси – дали скоростта и дистанцията трябва да бъдат както в заглавието, или обратно, и защо е необходимо дистанцията на превозното средство да бъде по-голяма от спирания

му път. Коментира се какви са възможните последствия в противен случай. При нужда се изяснява понятието „спирачен път”.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№27. ДЕЦАТА И ИНТЕРНЕТ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Разпознаване на възможните ситуации на риск при общуване с непознати в интернет.

Задачи:

- Запознаване с основните правила за безопасно сърфиране в интернет.
- Възпитаване на навици за предпазване от недобронамерено общуване.
- Избор на правилен начин на поведение в контекста на възможностите за попадане в ситуация на риск.

Умения: работа с изображения и текст, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото се прочитат от ученик. След първия прочит се поставят въпроси, свързани с безопасността на детето, общуващо с непознати в интернет. С помощта на въпроси от учителя децата тълкуват значението на изреченията от куплета. Това ориентира учителя за степента на яснота по проблема и му дава възможност да прецени необходимата задълбоченост при разясняването му.

Първото упражнение е изградено във вид на анкета и изглежда забавно. От децата се изисква на базата на обозначените с „А”, „Б” и „В” отговори да определят кое от децата герои към коя от описаните по-долу категории принадлежи. Категория „А” и в трите случая посочва отговор, свидетелстващ за здрава семейна връзка, категория „Б” – за дълготрайна приятелска връзка, а категория „В” – за предпочитания в общуването с непознати в мрежата, отколкото с близки и приятели. След правилното определяне на посочените категории хора, което се извършва по предложения на децата или с насочващи въпроси от учителя за връзката на героите със семейството, с приятелите или със запознанствата по интернет, се записват съответно категориите към долните текстове. Дава се думата на децата да мотивират отговорите си, след което се изчита заключителният текст. Отново се дава думата на децата да споделят становището си по направения извод, като се насочват и подкрепят да го приемат и прилагат в реалния живот.

В следващото упражнение са подадени за свързване части от изречения. Правилното изпълнение е важно, тъй като касае основните правила за безопасно сърфиране в интернет. Може да се работи с предложени от децата варианти, записвани след одобрение от учителя. Може и да се подпомогне успеваемостта им чрез въпроси, насочващи към правилното продължение на изречението, или чрез търсе-

не на смислова или лексикална връзка между опорните думи: лична информация – име, не приемай среща – интернет, нито – нито, не отговаряй – неприлични, непознат подател – вирус, такива – каквито. След правилно свързване и прочит на всяко от правилата се коментират причините, които налагат спазването му, и важноста на прилагането му в реалния живот при попадането в рискова ситуация.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№28. НАЙ-БЕЗОПАСНИТЕ МЕСТА ЗА ПРЕСИЧАНЕ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване с най-безопасните места за пресичане и мотивите, поради които ги приемаме като такива.

Задачи:

- Запознаване с подлеза и надлеза като най-безопасни места за пресичане на пешеходци.

- Създаване на навици за избор на подлеза и надлеза като места за пресичане, ако има такива.

Умения: работа с изображения и текст, свързване, оцветяване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа,

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: След прочит от ученик на стиховете в началото на урока се прави коментар по темата какво определя подлеза и надлеза като безопасни места за пресичане. Поставя се за задача на учениците да открият в кой стих е посочена причината за това. След това се изисква да преценят могат ли да открият на коя от илюстрациите виждат подлез и на коя – надлез, като се ръководят от първите два стиха. Може да се разнообрази работата, като се възложи на момичетата да оцветят илюстрацията с подлеза, а на момчетата – с надлеза, или обратно и после да се мотивират по какво са го разпознали.

За да проверим дали сме работили правилно дотук, продължаваме с работата си по първо упражнение. Определенията за подлез и за надлез се прочитат от ученик и се преразказват. Отново се изисква от учениците да посочат коя от техните характеристики ги определя като най-безопасни места за пресичане.

Свързването във второто упражнение отново цели да затвърди знанията на децата за избор на безопасни места за пресичане. Още веднъж се подчертава, че това са подлезът и надлезът, защото пешеходците не преминават през платното, по което се движат автомобили. Припомнят се и предимствата на пешеходната пътека и светофара в сравнение с нерегулираните кръстовища, но при съпоставка с подлеза и надлеза се прави извод, че макар и да определят правилното място и време за пресичане, пешеходците го извършват през платното за движение на автомобили.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№29. ГЕРГЬОВДЕН – ДЕН НА ХРАБРОСТТА И БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Усвояване на знания, свързани с празнуването на Гергьовден.

Задачи:

- Запознаване с традиции и обичаи за празнуване на Гергьовден.
- Припомняне на традиции за отбелязване на различни празници от обредния календар на българина.

Умения: работа с изображения и текст, писане, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Куплетът в началото на темата насочва вниманието на децата към характерни традиции и обичаи, свързани с празнуването на Гергьовден. След прочит на децата се възлага задача да определят и подчертаят всички опорни думи в текста (люлки, агнета, цветя, парад, венци, знамена, плодородие, храброст, свети Георги, радост) и да разкажат какво ги свързва с празника Гергьовден. Ако някои от тях ги затрудняват, завършването на тази задача се отлага за края на часа, когато упражненията, включени в темата, са изпълнени.

В първото упражнение на децата е представен текст с места за попълване на липсващи букви и думи. В него се съдържа информация за обичаи, свързани с Гергьовден. Липсващите букви се разпознават лесно, защото са само по една на ред. Прочитът на текста може да се извърши по изречения. Децата, които са разпознали и записали буквата на празното място, вдигат ръка и посочено от учителя дете чете първото изречение и назовава попълнената буква. По същия начин продължава работата и със следващите изречения. В края на текста се попълват имена на именици, които при необходимост се допълват от учителя. След това на учениците се поставя въпрос за обичаите, свързани с Гергьовден, и те изброяват запомнените от тях, като учителят се стреми да обхване в отговора всички обичаи, независимо че няма да са разказани от едно дете, а ще са сглобени от отговорите на няколко деца. С това се цели запаметяване на информацията както за обща култура, така и за изпълнението на трето упражнение.

Във второто упражнение децата трябва да запишат името на светията, свързан с Деня на храбростта и на Българската армия. Ако не са забелязали, че го получават вертикално в текста от предходното упражнение (което е малко вероятно), вниманието им се насочва върху това. При записване на отговора се обръща внимание, че думата „свети” се изписва или с цяла дума, или със съкращение „св.”.

В последното упражнение са дадени изображения, част от които са свързани с Гергьовден и съпътстващи го традиции и обичаи. Те трябва да се свържат с Дани, а останалите – с Нели. С изпълнението на упражнението се цели затвърдяване на знанията, усвоени в първото упражнение. След всяко свързване с положителния отговор се изисква от децата да открият и прочетат изречение от текста, с което да

обосноват верността на избора си. Към отрицателните отговори се поставя въпрос за празника, с който са свързани. Ако има време, упражнението може да се надгради с игра – дете казва изречение, в което назовава обичай и празник, свързан с него. Изреченията могат да бъдат верни или не, например „На Бъдни вечер се чукаме с боядисани яйца“. Другите реагират чрез определен сигнал за „да“ и за „не“ – пляскане с ръце, тропане с крака, почукване по чина и др.

Ако при определяне на опорните думи в текста са останали непосочени, сега е моментът да се върнем към стиховете и децата да ги допълнят, като мотивират отговора си.

Темата е подходяща и за усвояване на знания, свързани с факти от военната история на България и възпитаване на чувство на национална гордост. Учителят може да представи на децата подбрани факти от историята на българската армия. Ето някои от тях:

„Първото запазено в историята освещаване на бойните знамена на Българската армия се провежда на гергьовденския парад през 917 г., преди битката при река Ахелой, в която цар Симеон Велики разгромява византийската войска и костите на нейните 42 хиляди жертви десетки години се белеят там.“

„На гергьовденския парад в Лондон през 1936 г. българската делегация се води от генерал Владимир Вазов (брат на писателя Иван Вазов). След командата „Свалете знамената! Минава генерал Вазов – победителят от Дойран!“ той става единственият чужд военен, пред когото англичаните свалят бойните си знамена. Победата при Дойран, при която падат 70 хиляди противникови жертви срещу по-малко от 500 жертви от българска страна, се изучава във всички военни академии.“

„На Гергьовден през 1913 г. офицери от балканските християнски държави отиват в българския зографски манастир „Св. Георги“ и оставят за освещаване сабите си за едно денонощие под оригиналната икона на св. Георги, рисувана лично от св. Лука – една от най-скъпите реликви на християнския свят.“

С това не се цели запаметяване на информацията поради възрастовите характеристики на децата, а се приковава вниманието им върху достойнствата на Българската армия и се възпитава чувство на национална гордост.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№30. ВЕЧЕ МОГА САМ

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Обобщение и преговор на част от усвоенния материал.

Задачи:

- Обобщение на изучените правила за безопасност на движението.
- Припомняне на правилните действия при настъпване на бедствие.
- Преговор на усвоените знания за избор на здравословно и балансирано меню.

Умения: работа с изображения и текст, свързване, ограждане

Методи за преподаване и за учене: самостоятелна работа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Децата работят по темата самостоятелно.

Преди да започнат работа, по преценка на учителя може да им се дадат насоки и препоръки. В първото упражнение учениците изчитат самостоятелно текста в четирите подточки и определят кой от избираемите отговори е верен, след което го ограждат. Във второто свързват изобразената ситуация с причината, изискваща съответните мерки.

В последното упражнение са изобразени различни хранителни продукти. От децата се изисква да разграничат най-полезните от тях и да ги оградят в зелено от тези, чиято консумация трябва да ограничават, които трябва да оградят в червено.

След самостоятелното изпълнение на упражненията учителят може да събере помагалата за проверка. Задачата може да се изпълни и устно в часа. Може да се комбинират и двата вида проверки – писмена от учителя и колективна устна в следващия час. Устната проверка дава възможност при някои упражнения да се задълбочи работата, като се мотивират избраните отговори.

Контрол: Изпълнение на упражненията от помагалото.

№31. КАКВО ОЩЕ ЗНАМ

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Обобщение и систематизиране на знанията от цикъла по безопасност на движението по пътищата.

Задачи:

- Преговор на изучените правила за безопасност на движението.
- Обобщение на знанията, свързани с движението по пътищата.
- Изграждане на навици за спазване на правилата за безопасност на движението.

Умения: четене, наизустяване, актьорска игра

Методи за преподаване и за учене: драматизация

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урочната единица представлява сценарий за пиеса. Преди да се раздадат и разучат ролите, в текста на пиесата се попълват пропуснати думи. Те са опорни за придобитите през годината знания и се откриват лесно от децата поради римуването им с дума от съседен стих.

Наизустяването на текста цели трайното запаметяване на знанията, свързани с правилата за безопасност на движението. Многократното им повторение по време на репетиции води до неволно наизустяване на всички роли от страна на всички деца. Могат да участват и повече от предвидените герои, като думите на някои от животните се разделят между 2 – 3 деца.

В съдържанието на сценария са включени знания, свързани с избор на безопасен път, интензивност и скорост на движението, надлез, подлез, метро, дистанция между превозните средства, видове пътни знаци и алгоритъм на оглеждане преди пресичане. Освен че римуваните правила се запаметяват по-лесно и по-трайно, те дават възможност знанията да се споделят с деца от други класове, поканени като зрители, както и с родители и близки.

Контрол: Попълване на текста и изпълнение на пиесата.

№32. ДА СВЕДЕМ ГЛАВИ. ДЕН НА БОТЕВ И НА ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА И НЕЗАВИСИМОСТТА НА БЪЛГАРИЯ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Усвояване на знания за Деня на Ботев и на загиналите за свободата и независимостта на България и възпитание на преклонение пред саможертвата им и чувство на национална гордост.

Задачи:

- Усвояване на знания за загиналите за свободата на България и деня, определен за отдаване на почит към тях.

- Усвояване на знания за живота и делото на Христо Ботев.

Умения: работа с изображения и текст, писане, ограждане, оцветяване, работа с допълнителни материали, литературно-музикална програма

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урокът се провежда в края на учебната година, непосредствено преди Втори юни – Деня на Ботев и на загиналите за свободата и независимостта на България. Стиховете в началото на темата насочват вниманието към саможертвата им и начина, по който българският народ отдава своята почит към националните си герои.

В първо упражнение се изисква да се посочи чрез ограждане на коя дата се слави подвигът на героите. Това се извършва на илюстрация на календар за юни. Ако децата не знаят датата, се подпомагат от учителя чрез устни разяснения или чрез помощни средства. Допълнително може да им се зададат въпроси в какъв ден от седмицата се пада тя на изображението календар през настоящата година, като за целта се ползва стенният календар в класната стая.

Във второто упражнение се попълва датата Втори юни, отбелязана в предходното упражнение. Прочитат се изреченията в завършен вид и се повтарят и преразказват с цел запаметяване. Във второто изречение се споменава за едноминутното мълчание. Провежда се беседа с децата за правилните действия при подаването на сигнал със сирена и предназначението им. Прави се връзка с трето упражнение и илюстрираното поведение на хората съответно при движение по пътищата или в момент на отдых в парк или градина. След определяне на поведението им като

правилно се оцветяват илюстрациите, което се придружава с коментар на поведението на децата от класа през изминалите години. Накрая може да им се зададе въпрос къде очакват, че ще се намират през тази година, и как ще постъпят.

Следващото упражнение съдържа незабравими стихове на поета революционер Христо Ботев, увековечаващи героизма на саможертвата за свободата на Родината. Те са посветени на Хаджи Димитър. Ако децата се затрудняват да отговорят дали тези стихове увековечават и името на своя автор, мисленето им се насочва към общото в делото на двамата борци за свобода. Допълнително се прави извод, че те се отнасят за всички национални герои, дали живота си в името на свободата, и се изброяват техни имена.

В пето упражнение задачата към децата е да запишат с кратък отговор каква е връзката на Христо Ботев с градовете Калोфер, Враца, Козлодуй. При нужда се подпомагат от учителя и им се представя с илюстративен материал това, което е съхранено и изградено там от признателните потомци и може да бъде посетено от децата по време на училищна или семейна екскурзия.

В следващото упражнение се изисква устно тълкуване на стихове от поета с помощта на подпомагащи въпроси от учителя, след което се извеждат качества на героя, като жертвоготовност, скромност и свободолюбие. Ако децата не могат сами да определят качествата, те се назовават от учителя с въпрос дали героят ги притежава и защо учениците смятат така.

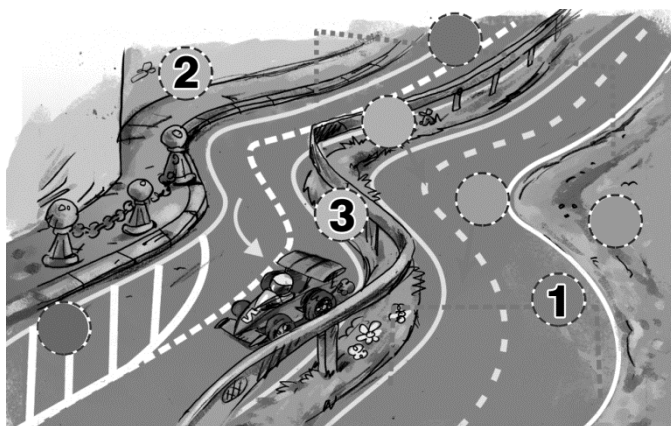
Седмо упражнение изисква работа въщи. То може да се даде за домашна работа преди урока или в този урок за следващ момент, определен от учителя, тъй като учебната година е към своя край. По подобие на изработената в памет на Васил Левски „Линия на времето“ всички ученици или само тези, които желаят, могат да се включат (след разпределение от учителя) в работа по проект „Светла дия в дати“, увековечаваща живота и делото на Христо Ботев, да я представят и монтират в класната стая.

Последното упражнение е творческо. То представя преминаването на Ботевата чета през река Дунав до колениченето им на Козлодуйския бряг. Песента „Тих бял Дунав“ може да е изучавана от децата (в зависимост от учебника по музика, който ползват). В противен случай им се пуска запис в самия час или в предвиден от учителя друг момент. Изпълнението на песента се съпровожда с движения, онагледяващи историческия момент. Друг вариант е рецитиране или прочит на текста на песента, което позволява изпълнение по роли. Към тази възстановка могат да се добавят кратка биографична информация и паметни стихове на поета революционер. При по-обстойна и организирана подготовка честването може да се проведе на едно от местата, свързани с живота му, или пред негов паметник в съответното населено място. Това може да стане на самия ден Втори юни преди или след сирената за едноминутно мълчание или в навечерието му във връзка с близостта му до края на учебната година.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

Отговори на тестовите карти за 3. клас

I срок

Задача 1.

Задача 2. спирам, завивам наляво, завивам надясно

Задача 3. каска – предпазва..., светлоотразители – отразяват...

Задача 4. Всички твърдения са **верни** и се свързват с Дани.

Задача 5. **До 8-годишен** – по алеята в парка с придружител. **До 12-годишен** – по тротоара с придружител. **Над 12-годишен** – по велоалеята без придружител, по банката без придружител.

II срок

Задача 1. зелено, червено, жълто

Задача 2. първа, трета, четвърта картинка

Задача 3.

опасни

пред и зад превозно средство

бордюр

бордюр

през прозореца

на стълбите

безопасни

на пешеходна пътека, на регулирано

кръстовище

до сградите

под навеса

на седалка

на седалка

Задача 4. Редът е следният: **3, 5, 1, 6, 4, 2.**

Задача 5. **трети, четвърти и шести** знак